

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA PODCZAS ATAKU EPILEPSJI
W SPECJALNYM OŚRODKU DZKOLNO-WYCHOWAWCZYM
DLA DZIECI I MŁODZIEŻY NIEPEŁNOSPRAWNEJ
W DĄBROWIE GÓRNICZEJ UL. SWOBODNA 59**

I. Postępowanie podczas ataku padaczki na terenie SOSW

1. Zachowaj spokój

- 1) Upewnij się, że jesteś w stanie kontrolować sytuację. Twoje opanowanie pomoże uspokoić innych świadków.
- 2) Nie panikuj – większość napadów trwa tylko kilka minut.

2. Zabezpiecz chorego i miejsce zdarzenia

- 1) Upewnij się, że dziecko/uczeń jest w bezpiecznym miejscu – usuń wszystkie przedmioty, które mogą stanowić zagrożenie (np. ostre narzędzia, twarde meble).
- 2) Zabezpiecz głowę poszkodowanego: podłóż coś miękkiego (np. zwiniętą kurtkę, torbę, poduszkę) pod jego głowę, aby zapobiec urazom.
- 3) Jeśli to możliwe, delikatnie przekręć dziecko/ucznia na bok (pozycja boczna bezpieczna), aby zapobiec zadławieniu śliną.

3. Obserwuj przebieg napadu

- 1) Zanotuj czas rozpoczęcia napadu – jest to ważna informacja dla służb medycznych.
- 2) Obserwuj, jak długo trwają drgawki. Jeśli napad trwa dłużej niż 5 minut, natychmiast wezwij pogotowie ratunkowe (numer 112).
- 3) Jeśli jest to pierwszy napad padaczki w życiu dziecka/ucznia, należy zawsze wezwać pogotowie ratunkowe, niezależnie od długości trwania ataku.
- 4) Nie wkładaj dziecku/uczniowi niczego do ust – nie grozi mu połknięcie języka, a włożenie czegokolwiek może spowodować uraz zębów lub dziąseł.

4. Tego robić nie wolno!

- 1) Nie próbuj krępować ruchów dziecka/ucznia – może to prowadzić do dodatkowych obrażeń.
- 2) Nie polewaj dziecka/ucznia wodą ani nie próbuj go cucić.

5. Po ustąpieniu napadu

- 1) Pozwól dziecku/uczniowi odpocząć – często po napadzie czuje się zmęczone(y) i potrzebuje snu.
- 2) Jeśli uczeń/dziecko odzyskał(o) świadomość, spokojnie z nim porozmawiaj i wyjaśnij co się stało.
- 3) Nie podawaj leków ani wody doustnie zaraz po napadzie – może to prowadzić do zadławienia.

6. Kiedy konieczne jest podanie leku przeciwdrgawkowego

- 1) Lek może być podany tylko przez pielęgniarkę szkolną lub ratownika medycznego obecnego w szkole – nauczyciele i inni pracownicy SOSW nie podają leków.
- 2) W przypadku nieobecności pielęgniarki lub ratownika, nauczyciel lub wychowawca może podać lek w szczególnie uzasadnionych przypadkach (dziecku/uczniowi z chorobą przewlekłą) na podstawie pisemnego upoważnienia rodziców oraz zaleceń lekarza prowadzącego, po wcześniejszym wyrażeniu zgody na piśmie przez nauczyciela/wychowawcę. Lek stosuje się wyłącznie w sytuacjach określonych przez zalecenia lekarskie, np. gdy napad trwa zbyt długo (status padaczkowy).
- 3) Lek przeciwdrgawkowy najczęściej podaje się drogą doodbytniczą (np. diazepam) lub w formie sprayu donosowego.
- 4) Należy postępować zgodnie z planem leczenia przekazanym przez rodziców/opiekunów prawnych skonsultowanym z lekarzem.

7. Ścieżka informowania

- 1) Na miejscu zdarzenia: nauczyciel/wychowawca, będący świadkiem zdarzenia, udziela pierwszej pomocy dziecku/uczniowi i informuje pielęgniarkę szkolną lub ratownika medycznego (jeśli jest dostępny).
- 2) Dalsze działania: pielęgniarka lub ratownik medyczny zajmuje się dzieckiem/uczniem (np. monitoruje stan, podaje lek przeciwdrgawkowy, jeśli jest to konieczne i zalecane).
- 3) Nauczyciel informuje o zdarzeniu dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów prawnych dziecka/ucznia.

- 4) Wezwanie pogotowia - jeśli napad trwa zbyt długo (ponad 5 minut), występują kolejne napady, lub jest to pierwszy napad w życiu dziecka/ucznia, pielęgniarka, ratownik medyczny lub nauczyciel/wychowawca wzywa pogotowie ratunkowe (numer 112).

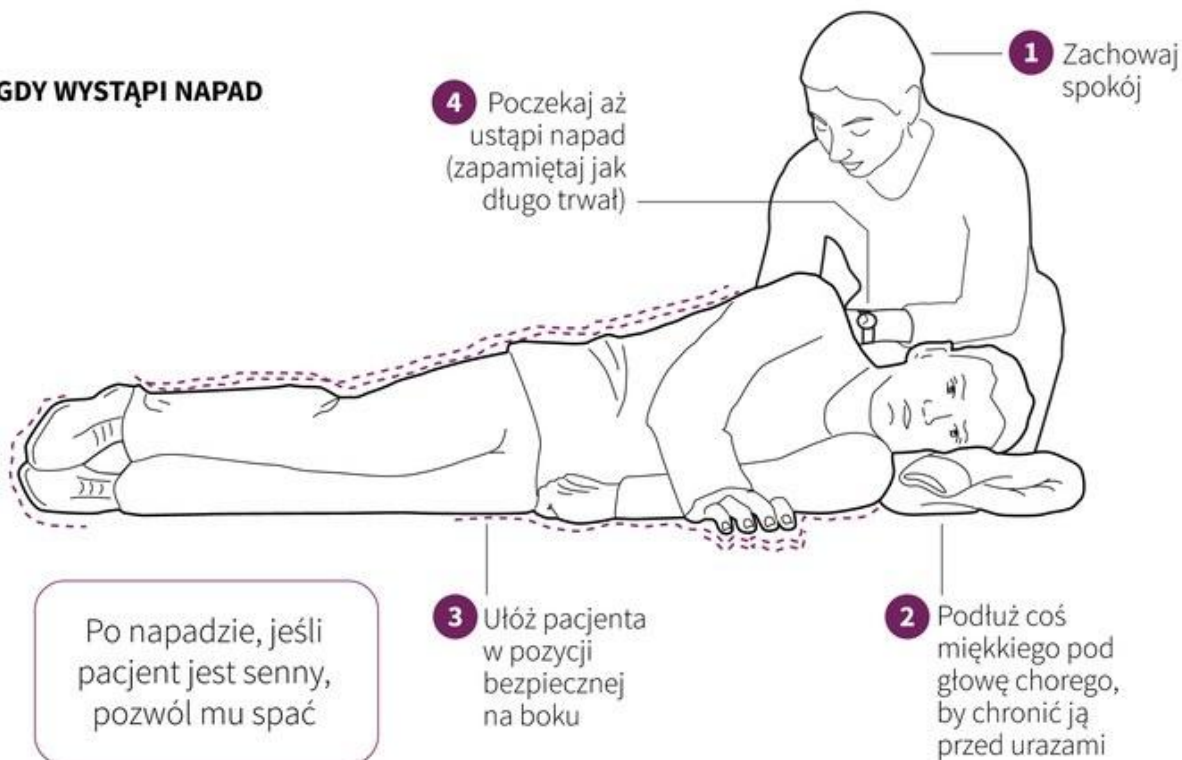
8. Wezwanie pomocy

- 1) Wezwij pogotowie ratunkowe w sytuacji:
  - a) napad trwa dłużej niż 5 minut
  - b) po zakończeniu jednego napadu następuje kolejny
  - c) występują trudności z oddychaniem
  - d) jest to pierwszy napad padaczki
  - e) stan dziecka/ucznia się pogarsza.
- 2) Udziel służbom medycznym informacji o przebiegu napadu (czas trwania, ewentualne urazy, podane leki).

Pierwsza pomoc przy ataku padaczki

Świadkowie ataku powinni zadbać o bezpieczeństwo chorego z padaczką.

GDY WYSTĄPI NAPAD

GDY WYSTĄPI NAPAD - NIE NALEŻY

wkładać choremu cegokolwiek między zęby

kępować ruchów ciała chorego

cucić wodą

WAŻNE!

Większość napadów ustępuje po 2-3 minutach

Jeśli następuje jeden napad za drugim, wtedy powinno się wezwać pogotowie ratunkowe.

W większości przypadków po napadzie nie trzeba choremu podawać żadnych leków.

Źródło: Materiały prasowe „Padaczka lekooporna – palący problem społeczny”, Serwis Zdrowie

Pierwsza pomoc w przypadku wystąpienia NAPADU PADACZKOWEGO

u osoby ze zdiagnozowaną padaczką:

- przede wszystkim zachować spokój, **większość napadów ustępuje po 2-3 minutach**
- **ułóż chorego w bezpiecznym miejscu**, zabezpiecz go przed upadkiem, skaleczeniem, urazem głowy, tułowia i kończyn
- kontroluj oddech i **drożność dróg oddechowych**
- **rozluźnij ubranie w okolicy szyi i tułowia**, usuń z ust ciała obce (np. sztuczną szczękę)
- w czasie napadu **nie otwieraj zaciśniętej szczęki i nie wkładaj żadnych przedmiotów/ wody/ leków do ust**, jeśli chory jest nieprzytomny
- poczekaj, aż napad ustąpi, ułóż chorego na boku, aby uniknąć zakrztuszenia lub zadławienia, **pozostań z chorym aż do czasu odzyskania pełnej sprawności**
- **nie należy przytrzymywać siłą rąk i nóg chorego**
- **jeśli napad przedłuża się lub występują kolejne napady, wezwij pogotowie**

EPILEPSJA / PADACZKA

Atak drgawek to nie tylko Epilepsja

PRZYCZYNY ATAKU DRGAWEK		
ROZPOZNANIE	DZIECI (%)	DOROŚLI (%)
udar	3	25
zmiana leku/niestosowanie się do zaleceń terapeutycznych (zbyt niskie stężenie)	20	20
alkohol/inne środki	2	15
zakażenie OUN	5	10
niedożlenie	5	10
zaburzenia metaboliczne	10	10
guz	<1	5
uraz	3,5	5
gorączka/zakażenie	35	2
przyczyny wrodzone	10	<1

EPILEPSJA nie jest chorobą psychiczną, a jest przewlekłą chorobą neurologiczną. Atak epilepsji to przejściowe zaburzenie czynności mózgu i objawia się napadami padaczkowymi, wywołowanymi przez gwałtowne wyładowywania bioelektryczne w mózgu.

FAZA TONICZNA 20 - 30 sekund

Nietrzymanie
moczu,
sinica, krzyk

FAZA KLONICZNA 2 - 3 minuty

Drgawki,
piana na
ustach

FAZA PONAPADOWA kilka minut - kilka godzin

Oslabienie,
senność, sen

PIERWSZA POMOC

- Zachowaj spokój.
- Zabezpiecz chorego przed upadkiem, skaleczeniem, potłuczeniem.
- Usuń z otoczenia przedmioty zagrażające życiu.
- Ochroń głowę chorego przed urazami.
- Rozepnij choremu pasek i kołnierzyk koszuli, by mógł oddychać.
- Pilnuj, by swobodnie oddychał i by miał drożne drogi oddechowe.
- Jeżeli atak padaczki się przedłuża, wezwij karetkę

**Kiedy atak padaczki minie,
ułóż chorego bezpiecznie,
uchronisz go w ten sposób
przed zadławieniem.**

CZEGO NIE NALEŻY ROBIĆ !!!!!

- Nie wkładaj nic twardego między zęby chorego.
- Nie otwieraj na siłę zaciśniętych szczęk.
- Nie próbuj powstrzymać na siłę drgawek.
- Nie rób sztucznego oddychania, resuscytacja nie jest potrzebna. Napady padaczkowe charakteryzują się bezdechem.
- Nie ograniczaj ruchów chorego.
- Nie budź chorego po ataku.
- Nie podawaj podczas ataku jakichkolwiek napojów czy proszków, bo może to doprowadzić do zadławienia się.